

prof. dr. M.J. Paul

Wankel resultaat van veertig jaar studie

Geschiedenis

De vroege geschiedenis van de mensheid blijft boeien. Jan Blaauw, een voormalige stuurman op de grote vaart en later hoofdamtenaar van Rijkswaterstaat, heeft veertig jaar gedaan over een reconstructie van die vroege geschiedenis.

Het resultaat is een boek vol lijsten van Egyptische farao's, Assyrische vorsten en Israëlitische koningen. In 280 pagina's en 85 hoofdstukken neemt Blaauw de lezer mee door de historie, te beginnen bij Adam en Eva. De schepping van de eerste mens heeft plaatsgevonden in 3925 v. Chr. en in 2269/68 was de "Vloed". De vondst die de climax van het onderzoek is, is dat het verzonken land Atlantis niet in de Atlantische Oceaan ligt, maar een aanduiding is van het Egyptische wereldrijk. Dat rijk werd verwoest door de uitbarsting van de vulkaan Santorini in 1625. In 1695 verscheen Jozef voor farao Sesostris III en kreeg hij de naam Khafre. Een afbeelding van deze hoge ambtenaar siert de voorkant van het boek.

Vooronderstellingen

Blaauw schrijft zelf dat zijn boek een eerlijke, betrouwbare en eenvoudige weergave is van allervroegste geschiedkundige oudheden, zonder speculaties of complexe, onduidelijke geheimen. Helaas kan ik het niet met hem eens zijn, omdat hij uitgaat van allerlei vooronderstellingen die hij niet toelicht. Bij het bronnenmateriaal staan allerlei werken vermeld, zonder jaartal. Het blijkt dat er soms zeer verouderde literatuur gebruikt is en dat belangrijke hedendaagse wetenschappelijke werken ontbreken. Ook goede Bijbelcommentaren staan niet in de lijst.

Het is mooi dat de auteur de Bijbel als uitgangspunt gebruikt, maar reeds in het eerste hoofdstuk vraag je je als lezer af waarop de jaartallen bij de koningen van Israël gebaseerd zijn. Hier zijn veel andere theorieën verondersteld, zonder dat die vermeld worden. Tevens staat er ineens „in het jubeljaar 975 BC, op 65-jarige leeftijd is koning David begonnen met het verzamelen van materiaal voor de bouw van de Tempel.” Als lezer wil ik dan graag weten hoe de auteur hieraan komt, maar zulke informatie ontbreekt. Overigens is deze datering van het jubeljaar onjuist. Volgens de Joodse overlevering was er een jubeljaar in 966, toen Salomo begon met de tempelbouw. De auteur rekent terug met jubeljaren, zelfs voor de instelling ervan in Israël, en meent dat Adam in een jubeljaar geschapen is.

Bij de reconstructie van de Egyptische en Mesopotamische geschiedenis wordt zonder toelichting selectief geciteerd uit bronnen. Zo wordt de priester Manetho aangehaald om de eerste farao in 1834 voor Chr. te dateren, terwijl Manetho die veel vroeger plaatst. Dit verwarrende en meermalen oneerlijke gebruik van bronnen komt helaas herhaaldelijk terug. De geschiedschrijver Herodotus wordt aangehaald om te bewijzen dat Souchis I en II, Khafre en Khufu, Jozef en Job, familie waren van elkaar. De werkelijkheid is dat Herodotus niets geschreven heeft over Jozef en Job, maar dat de heer Blaauw eerst zijn eigen reconstructies maakt en dan een dergelijke zin schrijft. Job zou in Egypte geregeerd hebben en zijn jaartallen zijn precies te achterhalen: 1695-1485.

Hatsepsut

De auteur identificeert de koningin van Scheba met de beroemde vrouwelijke farao Hatsepsut. Dat is bijzonder onwaarschijnlijk. Niet alleen omdat de meeste geleerden haar regering ongeveer 500 jaar eerder dateren, maar ook omdat de identificatie van Scheba met Ethiopië onaannemelijk is. Ook farao Ramses, gewoonlijk gedateerd in de dertiende eeuw, wordt een eind in de geschiedenis verplaatst, naar 723-655. Het is bekend dat de Egyptische chronologie onzekerheden bevat, maar als de lezer zonder veel toelichting te maken krijgt met zulke ingrepen, wordt het boek onbetrouwbaar.

Het boek toont dat de heer Blaauw veel bronnen heeft onderzocht. Omdat hij deze echter niet beschrijft en evenmin hun betrouwbaarheid of onbetrouwbaarheid in kaart brengt, komt hij tot wonderlijke conclusies. Het resultaat is helaas niet overtuigend.

Boekgegevens

"Climax Atlantis. Alleroudste dynastieën en koningslijsten en geschiedenis van de mens", Jan G. Blaauw; uitg. in eigen beheer, Den Haag, 2012; ISBN 978 94 9116 831 4; 280 blz.; € 17,50.